

**UJEDINJENI
NARODI**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriju bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-06-90-T

Datum: 24. travnja 2009.

Izvornik: engleski

PRED RASPRAVNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudac Alphons Orié, predsjedavajući
sudac Uldis Ķiniš
sutkinja Elizabeth Gwaunza

V. d. tajnika: g. John Hocking

Odluka od: 24. travnja 2009.

TUŽITELJ

protiv

**ANTE GOTOVINE
IVANA ČERMAKA
MLADENA MARKAČA**

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU TUŽITELJSTVA
DA SE PONOVO POZOVE MARKO RAJČIĆ**

Tužiteljstvo

g. Alan Tieger
g. Stefan Waespi

Obrana Ante Gotovine

g. Luka Mišetić
g. Gregory Kehoe
g. Payam Akhavan

Obrana Ivana Čermaka

g. Steven Kay, QC
g. Andrew Cayley
gđa Gillian Higgins

Obrana Mladena Markača

g. Goran Mikuličić
g. Tomislav Kuzmanović

DOSADAŠNJI TIJEK POSTUPKA

1. Od 18. do 23. veljače 2009. svjedok Marko Rajčić, načelnik topništva HV-a Zbornog područja Split tijekom operacije "Oluja", svjedočio je pred ovim Vijećem kao svjedok tužiteljstva. Dana 2. ožujka 2009., tijekom svjedočenja svjedoka Dušana Sinobada, Gotovinina obrana podnijela je popis topničkih ciljeva "Jagoda" topničke skupine TS (dalje u tekstu: popis topničkih ciljeva "Jagoda").¹ Dana 3. ožujka 2009., tužiteljstvo se usprotivilo uvrštavanju popisa topničkih ciljeva "Jagoda" u spis, tvrdeći kako taj dokument nije autentičan, te da ga je trebalo podnijeti na uvrštenje preko svjedoka Rajčića.² Dana 4. ožujka 2009., Vijeće je uvrstilo u spis popis topničkih ciljeva "Jagoda" kao dokazni predmet broj D1447.³ Dana 5. ožujka 2009., tužiteljstvo je podnijelo Vijeću usmeni zahtjev da ponovno pozove svjedoka g. Rajčića i da mu izda *subpoenu* da ponovno stupi pred Vijeće.⁴ Nadalje, tužiteljstvo je zatražilo od Vijeća da uputi obranu da se uzdrži od kontaktiranja g. Rajčića barem dok Vijeće ne donese odluku, po zahtjevu tužiteljstva, o njegovom ponovnom pozivanju.⁵ Istoga dana, Gotovinina obrana iznijela je usmeni zahtjev da se kao svjedok pozove istražitelj tužiteljstva koji je kontaktirao g. Rajčića po završetku njegova iskaza 23. veljače 2009.⁶

2. Dana 6. ožujka 2009. vijeće je uputilo stranke u neslužbenoj komunikaciji da se uzdrže od kontaktiranja g. Rajčića sve do daljnje obavijesti Vijeća. Dana 26. veljače 2009. Gotovinina obrana zatražila je od Vijeća u neslužbenoj komunikaciji da opozove svoje upute strankama da se uzdrže od kontaktiranja g. Rajčića.⁷ Dana 27. ožujka 2009., Vijeće je izdalo Obavijest kojom od tužiteljstva traži da odgovori na zahtjev Gotovinine obrane.⁸ U toj Obavijesti, Vijeće je službeno konstatiralo svoje upute od 6. ožujka 2009., kao i zahtjev Gotovinine obrane od 26.

¹ T. 16980.

² T. 17002-17004.

³ T. 17140.

⁴ T. 17184.

⁵ *Ibid.*

⁶ T. 17186.

⁷ Vidi Obavijest strankama povodom Uputa koje je Vijeće izdalo strankama 6. ožujka 2009. i Zahtjev za odgovor tužiteljstva, 27. ožujka 2009. (dalje u tekstu: Obavijest), Dodatak A.

⁸ Obavijest, par. 4.

Prijevod

ožujka 2009.⁹ Dana 2. travnja 2009., tužiteljstvo je podnijelo odgovor na zahtjev Gotovinine obrane od 26. ožujka 2009.¹⁰ Istoga dana Gotovininu obranu podnijela je zahtjev da podnese repliku na odgovor tužiteljstva.¹¹ Dana 3. travnja 2009., Vijeće je odobrilo Zahtjev za podnošenje replike i saslušalo repliku koja je iznesena usmeno pred Sudom.¹²

ARGUMENTI

3. Tužiteljstvo je izjavilo da je u skladu s pravilom 90(H)(ii) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), obrana bila obavezna da podastre g. Rajčiću Popis ciljeva "Jagoda" tijekom njegova svjedočenja.¹³ Ono je tvrdilo da je neprimjereno da to obrana nije tada učinila, već je popis naknadno podnijela bez prisutnosti tog svjedoka, odnosno preko drugog svjedoka koji nije bio u mogućnosti komentirati dokument.¹⁴ Tužiteljstvo je nadalje izjavilo da je dokumentu nedostajala *prima facie* autentičnost.¹⁵ Tužiteljstvo je tvrdilo da su bitni podaci nedostajali iz tog dokumenta i da dokument nije sadržavao nikakve informacije koje bi ukazivale na to tko ga je, gdje i kada sačinio.¹⁶ Tužiteljstvo je tvrdilo da je dokument trebalo predočiti g. Rajčiću koji je trebao potvrditi njegovu autentičnost, a g. Rajčić je, po mišljenju tužiteljstva, mogao svjedočiti o njegovoj autentičnosti, i o tome da li je korišten tijekom operacije "Oluja".¹⁷

4. Gotovininu obranu izjavila je da nije "nije sigurna [...] [da li] se uopće protivi[la] ponovnom pozivanju g. Rajčića", ali je navela da je tijekom svjedočenja g. Rajčića, on

⁹ *Ibid.*, par. 5.

¹⁰ Odgovor tužiteljstva na Zahtjev Pretresnog vijeća tužiteljstvu da odgovori na e-mail Gotovinine obrane upućen Vijeću 26. ožujka 2009. u vezi sa uputama Vijeća upućenim strankama 6. ožujka 2009., 2. travnja 2009. (dalje u tekstu: Odgovor tužiteljstva).

¹¹ Zahtjev Gotovinine obrane da podnese repliku na odgovor tužiteljstva na Zahtjev Raspravnog vijeća tužiteljstvu da odgovori na e-mail Gotovinine obrane od 26. ožujka 2009., 2. travnja 2009. (dalje u tekstu: zahtjev za podnošenje replike)

¹² T. 17627-17632.

¹³ T. 17004-17005, 17016.

¹⁴ T. 17004.

¹⁵ T. 17002-17003.

¹⁶ T. *Ibid.*

¹⁷ T. 17003-17005, 17012-17013, 17016-17017.

Prijevod

podastro dokaze o operativnoj razini vatri, to jest, o ciljevima gađanim tijekom operacije "Oluja", a ne samo o taktičkoj razini vatre, odnosno o popisima planiranih ciljeva, sugerirajući tako da g. Rajčić ne bi mogao komentirati popis topničkih ciljeva "Jagoda".¹⁸ Gotovinina je obrana nadalje tvrdila da je popis topničkih ciljeva "Jagoda" sačinio g. Kardum, pri čemu nije jasno navela da li je g. Rajčić osobno imao saznanja o tom dokumentu i da li bi bio u mogućnosti da ga komentira.¹⁹ Gotovinina obrana obavijestila je Vijeće da je tužiteljstvu dano na znanje 11. prosinca 2009. da je popis topničkih ciljeva "Jagoda" bio u posjedu Gotovinine obrane.²⁰

5. Gotovinina obrana je tvrdila da će, bude li g. Rajčić ponovno pozvan, zatražiti da se organizira unakrsno ispitivanje istražitelja koji je u ime tužiteljstva kontaktirao g. Rajčića po završetku njegova svjedočenja.²¹ Tužiteljstvo je izjavilo da je istražitelj koji je kontaktirao g. Rajčića s njim razgovarao isključivo o praktičnim i logističkim aspektima njegovog eventualnog ponovnog pozivanja i da to nije imalo nikakve veze sa sadržajem njegovog eventualnog ponovnog svjedočenja pred ovim Vijećem.²²

6. Gotovinina obrana zatražila je od Vijeća da opozove svoje upute strankama, izdane 6. ožujka 2009., da se uzdrže od kontaktiranja g. Rajčića, tvrdeći kako je nemogućnost da ga kontaktira sprječava da se primjereno pripremi za iznošenje dokaza obrane.²³

7. Dana 3. aprila 2009. Gotovinina obrana je nadalje obavijestila Vijeće o svojoj namjeri da pridoda g. Rajčića na svoj popis svjedoka na osnovi pravila 65ter.²⁴ Gotovinina obrana je izjavila da bi, ovisno o tome kako bude teklo izvođenje dokaza obrane, ona mogla pozvati g. Rajčića kako bi dopunio svoj iskaz pred Vijećem.²⁵

8. Tužiteljstvo je nadalje tražilo da Vijeće uputi Gotovininu obranu da se uzdrži od pokretanja bitnih pitanja e-mailom pravnom osoblju Vijeća, kao što je to uradilo 26. ožujka

¹⁸ T. 17006-17007, 17009, 17017, 17193.

¹⁹ T. 17009, 17013-17014, 17193.

²⁰ T. 17007-17008, 17011.

²¹ T. 17186.

²² T. 17185-17186.

²³ Obavijest, Dodatak A, T. 17628.

²⁴ T. 17630.

²⁵ T. 17630-17631.

Prijevod

2009., kada je zatražilo od Vijeća da opozove svoje upute strankama da se uzdrže od kontaktiranja g. Rajčića.²⁶

MJERODAVNO PRAVO

9. U skladu s pravilom 89(B) Pravilnika o postupku i dokazima, Vijeće primjenjuje pravila o dokazima koja najviše idu u prilog pravičnom odlučivanju o stvari koja se nalazi pred vijećem i koja su u duhu Statuta i općih pravnih načela.

10. Utvrđujući postoji li dovoljna osnova za ponovno pozivanje svjedoka, Vijeće mora razmotriti da li je strana koja traži njegovo pozivanje pokazala da postoji valjan razlog da se svjedok ponovno pozove.²⁷ Procjenjujući postojanje valjanog razloga, Vijeće će razmotriti svrhu ponovnog pozivanja svjedoka, kao i opravdanje koje stranka podnositelj pruža za to što nije relevantne dokaze od njega dobila prilikom svjedokova prvog svjedočenja.²⁸ Zbog sudske ekonomičnosti zahtjeve za ponovno pozivanje svjedoka ne bi trebalo odobravati olako i trebalo bi ih odobravati samo onda kad je riječ o dokazima koji imaju značajnu dokaznu vrijednost i koji nisu kumulativne naravi.²⁹

DISKUSIJA

11. Ocjenjujući da li je tužiteljstvo pokazalo dovoljan razlog za pozivanje g. Rajčića u vezi sa popisom topničkih ciljeva "Jagoda", Vijeće navodi da u vrijeme svjedočenja g. Rajčića, u veljači 2009., tužiteljstvo nije bilo u posjedu popisa topničkih ciljeva "Jagoda". Iako je tužiteljstvo obaviješteno od strane Gotovinine obrane u prosincu 2008. da je ona u posjedu rečenog dokumenta, tužiteljstvo više nije, na temelju toga što je dokument, kako se čini, opisan kao "kodna karta ciljeva za područje Benkovac-Obrovac-Gračac", tražilo načina kako bi došlo do tog dokumenta, i nije ga ni uvrstilo u svoj zahtjev za dostavu topničke dokumentacije podnesen 22. siječnja 2009.³⁰ Zbog netočnog opisa dokumenta, Vijeće prihvaća obrazloženje

²⁶ Odgovor tužiteljstva, par. 4-6, T. 17631-17632.

²⁷ *Tužitelj protiv Bagosore i drugih*, predmet br. ICTR-94-41-T, Odluka po zahtjevu obrane da se ponovno pozove svjedok tužiteljstva OAB radi unakrsnog ispitivanja, 19. rujna 2005., par. 2.

²⁸ *Ibid.*

²⁹ *Ibid.*

³⁰ T. 17007-17008, 17011-17012, Zahtjev tužiteljstva kojim se traži dostavljanje dokumenata koje je pribavila Gotovinine obrana, 22. siječnja 2009., par. 12, u Dodatku A.

Prijevod

da tužiteljstvo nije bilo u mogućnosti da adekvatno procijeni relevantnost popisa topničkih ciljeva "Jagoda", koje je ono postalo svjesno tek kad je dokument objelodanjen pri zaključivanju glavnog ispitivanja svjedoka Sinobada, 2. ožujka 2009.

12. Uzimajući u obzir položaj g. Rajčića i funkcije tijekom operacije "Oluja", Vijeće prihvaća mogućnost da bi g. Rajčić mogao pomoći Vijeću u daljnjem kontekstualiziranju popisa topničkih ciljeva "Jagoda".

13. Na osnovi gore navedenog i uzimajući u obzir stav Gotovinine obrane u vezi sa predloženim ponovnim pozivanjem g. Rajčića, Vijeće konstatira da je tužiteljstvo pokazalo valjan razlog za to, i smatra primjerenim da se strankama odobri mogućnost da ispituju g. Rajčića u vezi sa popisom topničkih ciljeva "Jagoda". Međutim, imajući u vidu ekonomičnost suđenja, kao i već izraženu namjeru Gotovinine obrane da se g. Rajčić pozove kao svjedok obrane, Vijeće uviđa da se opseg pitanja radi kojih se g. Rajčić poziva ne bi trebao ograničiti na popis topničkih ciljeva "Jagoda".

14. Nadalje, a u vezi s prethodnim, što se tiče argumenata stranaka u pogledu Ratog dnevnika topničke grupe TS-4 (dalje u tekstu: Ratni dnevnik),³¹ Vijeće prihvaća tvrdnje Gotovinine obrane da Ratni dnevnik dokazuje ponašanje i djela za koja se tereti g. Gotovina i da je, prema tome, trebao biti podnesen preko svjedoka, čime bi se obrani dozvolilo da adekvatno testira i kontekstualizira dokaze putem unakrsnog ispitivanja.³² Na osnovu gore iznesenog rezoniranja Vijeća, Vijeće pruža strankama mogućnost da prilikom ponovnog svjedočenja g. Rajčića ispituju i u vezi s Ratnim dnevnikom.

15. Vijeće nadalje pruža tužiteljstvu i obrani mogućnost da ispituju g. Rajčića u vezi s pitanjima koja se tiču materijala koji im je objelodanjen po zaključenju svjedočenja g. Rajčića 23. veljače 2009. S tim u vezi obrana bi trebala imati na umu da pravilo 90(H)(i) Pravilnika o postupku i dokazima pruža prilikom unakrsnog ispitivanja dovoljno prostora da se zađe u pitanja koja se inače obrađuju tijekom glavnog ispitivanja. Prema tome, zahtjev bilo koje od

³¹ Dokument br. 7160 na osnovi Pravila 65ter; vidi Zahtjev tužiteljstva da se uvrsti u spis Ratni dnevnik topničke grupe TS-4, 10. ožujka 2009.; Podnesak optuženika Ante Gotovine u vezi s Ratnim dnevnikom topničke grupe TS-4, Dokument br. 7160, na osnovi Pravila 65ter, 2. travnja 2009. (dalje u tekstu: Gotovinin odgovor u vezi s Ratnim dnevnikom).

³² Gotovinin odgovor u vezi s Ratnim dnevnikom, par. 8, 10, 15.

Prijevod

strana za daljnjim ispitivanjem svjedoka koji je već svjedočio pred ovim Vijećem bit će razmatran tako što će se tražiti dozvola za ponovno pozivanje svjedoka, a ne tako što će se njegovo ime pridodati na popis svjedoka strane u postupku koja to traži.

16. Što se tiče zahtjeva Gotovinine obrane da Vijeće opozove svoje upute strankama da se uzdrže od kontaktiranja g. Rajčića do daljnje obavijesti, Vijeće napominje da je praksa Međunarodnog suda da se stranke sprečavaju u kontaktiranju svjedoka nakon što njegovo, odnosno njeno, svjedočenje već otpočne.³³ Imajući u vidu da je ponovno pojavljivanje g. Rajčića pred ovim Vijećem ravno nastavku njegovog prethodnog svjedočenja, Vijeće obnavlja svoje upute strankama da se uzdrže od kontaktiranja g. Rajčića sve do nakon njegovog ponovnog stupanja pred Vijeće. Logika izdavanja ove upute sastoji se u izbjegavanju rizika od utjecanja na svjedokovo predstojeće svjedočenje ili dovođenja u pitanje njegova integriteta.³⁴

17. Stranke u svojim tvrdnjama nisu iznijele ništa konkretno u svezi sa terminom ponovnog pozivanja g. Rajčića. Imajući u vidu da ponovno pozivanje predstavlja s proceduralne strane privremeno ponovno otvaranje tužiteljevog predmeta, Vijeće smatra da je primjereno da se sasluša daljnji iskaz g. Rajčića prije početka dokaznih postupaka obrane. Ovim bi se također omogućilo strankama da kontaktiraju g. Rajčića tijekom izvođenja dokaza obrane. Što se tiče bilo kojeg svjedoka ili dokumenata koje obrana ne može dodati na popis svjedoka i/ili dokaznih predmeta na osnovi pravila 65ter usljed nemogućnosti da konzultiraju g. Rajčića, Vijeće podsjeća obranu na mogućnost da zatraži izmjenu gore navedenih popisa.

19. Što se tiče zahtjeva Gotovinine obrane da se pozove istražitelj koji je u ime tužiteljstva kontaktirao g. Rajčića po zaključenju njegova svjedočenja, Vijeće odlaže svoju odluku po ovom zahtjevu dok ne čuje što će g. Rajčić reći po tom pitanju.

20. Što se tiče zahtjeva tužiteljstva da se Gotovinina obrana uputi da se uzdrži od pokretanja bitnih pitanja šaljući e-mailove pravnom osoblju Vijeća, Vijeće konstatira da je u

³³ *Tužitelj protiv Kupreškića i drugih*, predmet br. IT-95-16-T₂, Odluka o komunikaciji između strana i njihovih svjedoka, 21. rujna 1998, str. 4; *Tužitelj protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2-PT, Odluka po podnesku tužiteljstva o sudskom postupku, 19. ožujka 1999; *Tužitelj protiv Delića*, predmet br. IT-04-83-T, Odluka po zahtjevu odbrane za ponovno pozivanje svjedoka, 4. travnja 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu Delić iz 2008.), par. 7.

³⁴ Usp. Odluka u predmetu Delić, par. 7.

Prijevod

proteklo vrijeme davalo dovoljno uputa strankama u postupku³⁵ i vjeruje da će stranke djelovati dovoljno razborito ubuduće što se tiče različitih modaliteta komuniciranja sa Vijećem i njegovim pravnim osobljem.

DISPOZITIV

21. Iz gorenavedenih razloga i u skladu s pravilom 89(B) Pravilnika, Vijeće

ODOBRAVA zahtjev tužiteljstva da ponovno pozove svjedoka Rajčića u vezi sa popisom topničkih ciljeva "Jagoda";

DOZVOLJAVA strankama da ispitaju svjedoka Rajčića i u vezi s Ratnim dnevnikom;

DOZVOLJAVA strankama da ispitaju svjedoka Rajčića o eventualnim dodatnim podacima koji su im objelodanjeni po završetku prvog svjedočenja svjedoka Rajčića;

ODLAŽE svoju odluku po zahtjevu Gotovinine obrane da pozove i sasluša iskaz istražitelja koji je u ime tužiteljstva, po završetku prvog svjedočenja svjedoka Rajčića 23. veljače 2009., kontaktirao g. Rajčića u vezi sa njegovim eventualnim ponovnim stupanjem pred Vijeće;

ODBIJA Zahtjev Gotovinine obrane da ukine svoje upute strankama da se uzdrže od kontaktiranja g. Rajčića;

PONAVLJA svoje upute strankama da se uzdrže od kontaktiranja g. Rajčića sve do nakon njegovog ponovnog pojavljivanja pred ovim Vijećem;

OBAVJEŠTAVA stranke da je ponovno stupanje g. Rajčića pred ovo Vijeće zakazano za 25. svibnja 2009.

³⁵ T.10826, 17091, 17630.

Prijevod

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/

sudac Alphons Orié,
predsjedavajući sudac

Dana 24. travnja 2009.

U Haagu,

Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]